

Fieldlab Sociale Cohesie

Meer dan ooit wordt van ons verwacht dat we -gedreven door globale transitie op meerdere fronten- veranderen. Niet zomaar aanpassen, maar permanent en ingrijpend veranderen. Dat vraagt veel van ons als individu maar ook van de samenleving als geheel.

De een gaat het omarmen van vernieuwing en verandering makkelijk af, de ander minder. Onderzoek laat zien dat de mate van sociale cohesie in een samenleving een belangrijke bepalende factor is voor de mate waarin vernieuwingen en veranderingen gedragen worden.

Of er sprake is van een hoge of lage social cohesie -en er dus sprake is van een gunstig of ongunstig klimaat voor veranderingen- wordt op hoofdlijnen bepaald door de antwoorden op drie deelvragen:

Des te meer mensen in de samenleving mee doen, hoe beter we begrijpen wat ontwikkelingen met ons doen en hoe meer we ons verbonden voelen met anderen, des te hoger de sociale cohesie. Hoe hoger de sociale cohesie des te meer we ons openstellen voor nieuwe ontwikkelingen en des te meer we mee zullen gaan in veranderingen.

Het Fieldlab sociale cohesie wil in helder afgebakende, pragmatische onderzoeksprojecten achterhalen op welke manier en met welk effect nieuwe technologieën (op onderdelen) een rol kunnen vervullen in het bevorderen van sociale cohesie. We onderzoeken mogelijke vernieuwingen op microniveau om te kijken of dit helpt ons ontvankelijker te maken voor grotere veranderingen.

Daarvoor worden concrete en maatschappelijk relevante projecten waarin vragen omtrent sociale cohesie een rol spelen opgezet, ingericht en uitgevoerd. Daarbij draait het in de projecten om het vergaren van nieuwe kennis (R&D) over de rol en werking van de inzet van nieuwe en vernieuwende technologieën.

Het programma

Het Fieldlab heeft een looptijd van twee jaar. In die twee jaar heeft het Fieldlab ruimte voor tien onderzoeksprojecten. Per project is €10 k beschikbaar aan ondersteunende financiële middelen (PPS -toeslag). Deze middelen moeten in het project voor minimaal hetzelfde bedrag worden gematcht¹. De matching is bij voorkeur in cash maar mag ook in kind gebeuren.

Consortia

Elke onderzoeksproject wordt gedragen door een consortium dat minimaal bestaat uit een:

1. Inhoudelijke-opdrachtgever (onderneming of organisatie die thematisch probleem eigenaar is),
2. conceptuele-partner (representant van de creatieve industrie),
3. technologie-partner (onderneming),
4. onderzoeks-partner (een kennis- of onderwijsinstelling).

Projectvoorstellen

Projectvoorstellen betreffen afgebakende vraagstukken met een maatschappelijke relevantie. Mogelijke thema's kunnen o.a. zijn diversiteit, technologisering, zelfredzaamheid, eenzaamheid, psychische klachten of stoornissen, conflicten, preventie, debat of besluitvorming.

In het onderzoeksproject speelt -binnen de gekozen thematiek- een sociale cohesie vraagstuk. Het project is erop gericht te onderzoeken op welke manier technologieën kunnen worden ingezet om bij te dragen aan een mogelijke oplossing van dit vraagstuk.

Doel daarbij is te onderzoeken welke technologische oplossing past, hoe dat werkt en wat de toegevoegde waarde ervan is. Met kennis die wordt opgedaan creëren we een basis voor de mogelijke ontwikkeling van nieuwe producten en diensten of de verbetering van bestaande diensten en producten.

¹ Voor projecten die worden aangemerkt als industrieel onderzoek kan een PPS-toeslag van 50% van het projectbudget worden toegekend. Als een project wordt aangemerkt als experimenteel onderzoek is dat maximaal 25%.

De Fieldlab organisatie

De Fieldlab organisatie vervult een initiërende, faciliterende en sturende rol. Tweemaal per jaar worden bijeenkomsten georganiseerd waar kennis wordt gedeeld, discussies worden aangegaan en (ideeën voor) nieuwe onderzoeksprojecten worden gepresenteerd. Vanuit haar netwerk en de ontvangen aanvragen brengt de Fieldlab organisatie partijen op onderzoeksvragen bijeen om kruisbestuiving en consortiumvorming te bevorderen.

Het Fieldlab heeft een steering committee dat zorgt voor de borging van zowel de inhoudelijke richting als de inhoudelijke kwaliteit van het Fieldlab. De operational board van het Fieldlab toetst en beoordeelt projectaanvragen, monitort de voortgang van de onderzoeksprojecten en deelt de kennis die wordt opgedaan. Een Fieldlab coördinator is het eerste aanspreekpunt voor de onderzoeksconsortia en organiseert de bijeenkomsten.

Beoordeling project aanvragen

De operational board van het Fieldlab sociale cohesie beoordeelt project aanvragen die worden ingediend. Om het beoordelingsproces vlot en soepel te laten verlopen is het aan te bevelen een project aanvraag vroegtijdig bij de board te toetsen op relevantie binnen het programma. Het indienen van een projectaanvraag kan door het invullen van het projectformulier.

In haar beoordeling houdt de board rekening met:

- De maatschappelijke relevantie van het onderzoeksvraagstuk en het sociale cohesie aandeel daarbinnen.
- De relevantie van de onderzoeksvraag binnen het totale programma.
- De rol die technologie binnen de onderzoeksopzet vervult.
- De wijze waarop de beantwoording van de onderzoeksvraag is gewaarborgd.
- De beoogde technologische vernieuwing binnen het onderzoeksproject.
- De impact en het mogelijke ontwikkelperspectief voor zowel de onderzoeksvraag als de ingezette technologische vernieuwing.
- De wijze waarop de opgedane kennis wordt gedeeld (fieldlabs zijn immers bedoeld voor kennisontwikkeling en deling binnen de creatieve industrie).
- Een evenwichtige en solide samenstelling van het consortium.
- Projectbegroting en de bijdrage van elk consortium-lid.

Positieve beoordeling

Bij een positieve beoordeling van de projectaanvraag door de operational board van het FieldLab sociale cohesie, kan de PPS-toeslag worden toegekend.

Het consortium draagt zelf de eindverantwoordelijkheid voor het project zowel in financiële als in inhoudelijk zin. De afspraken worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.